Creuar les vies

Guia sobre Seguretat en espais ferroviaris per a JÓVENS

AGENCIA ESTATAL DE SEGURIDAD FERROVIARIA

AÑO EUROPEO DEL FERROCARRIL 2021

TAULA DE CONTINGUTS

Objectiu d'esta guia 3

Per a començar, algunes definicions 4

Accessos no autoritzats a espais ferroviaris 6

Dades interessants sobre trens i la seua relació amb la seguretat. 7

Riscos per als usuaris jóvens 10

Claus per a estar segurs en els espais ferroviaris 12

Orientacions pedagògiques per als professors 16

OBJECTIU D'ESTA GUIA

Els trens són un mitjà de transport ràpid i ecològic. Podem viatjar quasi a qualsevol lloc en tren i d'una manera còmoda. Ara bé, és important tindre en compte que al voltant dels trens i en les estacions hi ha riscos. Per això, és fonamental reconéixer-los i saber com ens hem de comportar amb seguretat quan estem en les estacions de tren i altres espais ferroviaris.

Amb esta guia, l'Agència Estatal de Seguretat Ferroviària pretén influir de forma positiva en els comportaments i hàbits dels ciutadans, i d'esta manera previndre comportaments de risc i informar de com estar segurs en els entorns ferroviaris.

Per tant, l'objectiu general és conscienciar i, en conseqüència, intentar reduir l'accidentalitat dels jóvens en els entorns ferroviaris. En concret, la guia pretén difondre bones pràctiques de seguretat entre els usuaris jóvens dels entorns ferroviaris, com l'ús correcte dels passos a nivell i els encreuaments entre andanes, el comportament correcte en les andanes d'estacions, etc.

PER A COMENÇAR, ALGUNES DEFINICIONS

ANDANA

En les estacions de ferrocarril, vorera que hi ha al llarg de la via, més o menys ampla, i amb l'altura convenient perquè els viatgers entren i isquen dels trens, i també per a carregar i descarregar equipatges i efectes. La zona de seguretat sol estar delimitada per una línia que normalment és groga.

CATENÀRIA

Conjunt de cables suspesos per damunt de la línia de ferrocarril per al subministrament d'electricitat als trens elèctrics.

ENCREUAMENT ENTRE ANDANES

Intersecció al mateix nivell entre un ferrocarril i els itineraris expressament disposats en estacions i baixadors per a l'accés de vianants a les andanes.

PAS A NIVELL

Encreuament entre les vies del tren i la carretera o camí, normalment senyalitzat i, en ocasions, protegit per barreres i altres elements de seguretat, com llums i so.

PAS INFERIOR

Túnel o passadís que permet creuar les vies de forma segura. Està situat en l'andana. Habitualment està senyalitzat amb un cartell on figura un text, una imatge i una fletxa apuntant cap avall.

PAS SUPERIOR

Passarel·la o pont que permet creuar les vies amb seguretat. Està situat en l'andana. Habitualment està senyalitzat amb un cartell on figura un text, una imatge i una fletxa apuntant cap amunt.

VIA

Camí format per dos carrils per on circula el tren. Recolzen sobre unes peces que subjecten i permeten mantindre el mateix ample, que s'anomenen travesses. Estes, al seu torn, estan sobre una base de pedres denominada balast que servix per a repartir les càrregues del conjunt i filtrar l'aigua.

ACCESSOS NO AUTORITZATS A ESPAIS FERROVIARIS

Entre 2010 i 2017, en Espanya van morir 114 persones en accidents ocorreguts en punts no autoritzats.

Les persones que accedixen als espais ferroviaris de forma no autoritzada tracten d'agarrar una drecera o fer-se fotos, intenten no pagar el bitllet o pretenen fer actes vandàlics (com robar, fer grafits o pintades, i danyar o trencar seients, tanques, senyals, etc.).

Estos accessos no autoritzats poden tindre conseqüències tràgiques. A més, l'accés a espais ferroviaris no permesos està penat per la llei. **L'accés públic a les vies del tren no està permés. Per tant, creuar-les en un lloc no autoritzat és molt perillós, a més d'il·legal i sancionable amb una multa de fins a 7.500 euros.**

MULTAS
de hasta
7.500€

DADES INTERESSANTS

SOBRE TRENS I LA SEUA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

Alguns trens d'alta velocitat pesen unes **322 tones**, que equivalen a uns **260 cotxes**.

Si estem prop de l'andana o la via i **un tren ens colpeja, pot ser mortal**.

El pes elevat del tren **fa difícil que pare amb rapidesa** davant d'una persona o un obstacle en la via.

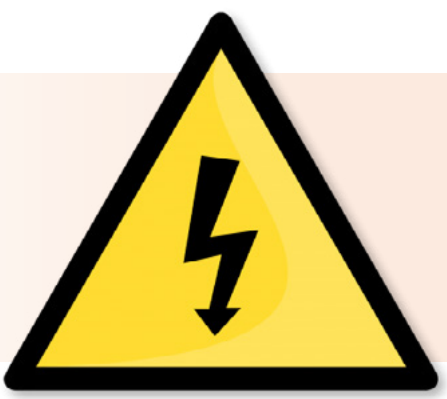
La **distància de frenada** d'un tren que circula a 160 km/h pot ser de **1.000 metres**, que corresponen a **10 camps de futbol**.

DADES INTERESSANTS

SOBRE TRENS I LA SEUA RELACIÓ AMB LA SEGURETAT

Alguns trens tenen una **potència** de 8.800 Kw, **la mateixa que 120 cotxes**.

A través de la **catenària es proveïx els trens d'electricitat.** Este corrent no s'apaga mai i té una **potència mortal.**

Alguns trens d'**alta velocitat** poden assolir els **300 km/h.**

Encara que el maquinista ens veja i accione el fre, **la distància necessària de frenada és tan gran que el tren ens atropellaria. No és un cotxe.**

La potència dels trens els permet assolir **velocitats dades molt altes**.

No fa falta tocar la catenària per a electrocutar-se; n'hi ha prou d'acostar-s'hi per a estar en risc de mort o de ferides greus.

Els trens que viatgen a alta velocitat **poden produir un efecte de succió** i crear un buit que t'arrossega a sota del tren.

En una situació de risc **no hi ha temps de reacció.**

RISCOS PER ALS USUARIS JÓVENS

Entre els 13 i els 25 anys, els adolescents i els jóvens experimenten importants canvis, no sols biològics sinó també socials.

A vegades, els adolescents i els jóvens poden sentir la pressió que exercixen els seus companys perquè facen coses que no els abellixen o que són perilloses. **Voler experimentar noves sensacions és normal, però cal ser-ne conscients dels perills i no cedir davant la pressió del grup d'amics o altres.**

La major activitat social implica a voltes una major exposició a l'**alcohol i les drogues**. Però estes substàncies **canvien la nostra percepció del risc i reduïxen la nostra capacitat de resposta**.

En alguns casos, pot ser que els adolescents i els jóvens s'hagen enfrontat menys a situacions de risc i, en conseqüència, tinguen més dificultats per a anticipar els perills o reaccionar-hi, o menys coneixements sobre com actuar davant d'eixes situacions.

Altres factors de risc són **les distraccions** causades pel **telèfon mòbil**, per anar escoltant **música**, estar pendent de les **xarxes socials**, veure **sèries**, fer-se **selfies**, etc.

Els entorns ferroviaris comporten certs riscos a qualsevol edat. Si tens **entre 13 i 25 anys**, tin en compte estos consells relacionats amb les estacions de tren i els seus voltants:

- En les estacions i els seus voltants **hi ha passos superiors, inferiors i al mateix nivell per a creuar les vies de forma segura**.
- En els casos en què no hi haja altres passos i n'hi haja un **de permés sobre la via: para't, mira als dos costats, escolta atentament i creua quan siga segur fer-ho**.
- En els passos a nivell **fes cas dels senyals físics, lluminosos i acústics**.
- A l'hora de divertir-te i eixir de festa no deixes de banda la teua seguretat. Els voltants de les vies del tren no són el millor lloc per a fer-ho, ja que comporten riscos, que en molts casos són fatídics.

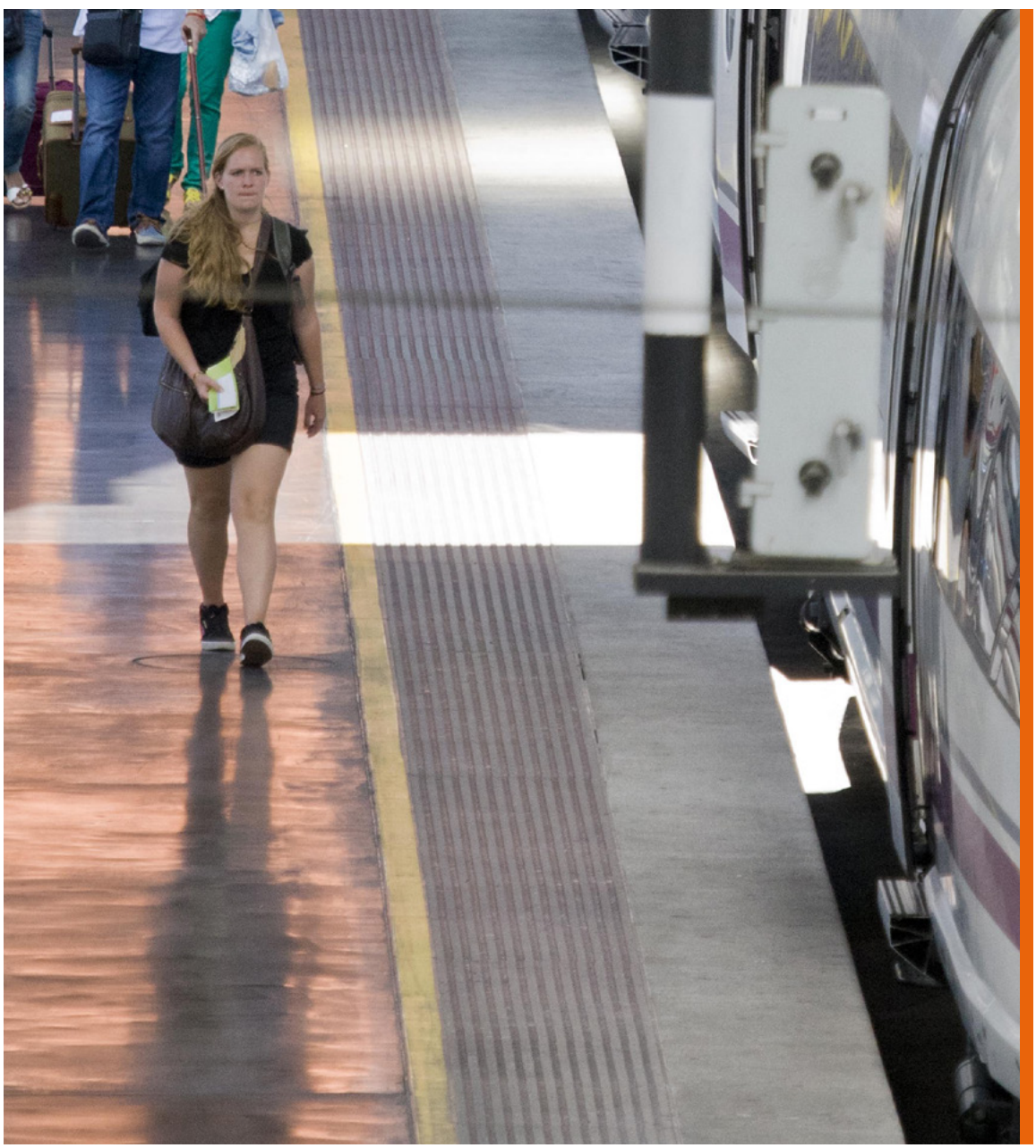
Ves amb compte amb l'espai que hi ha entre l'andana i el tren, ja que és molt fàcil entropessar-hi i ficar el peu. Per a facilitar l'accés al tren hi ha agafadors en les portes. **Entra amb calma, no cal córrer**.

Para atenció al **senyal lluminós i acústic de tancament de portes**. Quan s'il·lumine o sone, no puges ni baixes del tren. El millor que pots fer és **parar-te, esperar i agarrar el següent tren**.

Mantin-te darrere de la línia groga o de seguretat de l'andana fins que el tren haja parat del tot. Si estàs prop de la vora de l'andana, **el tren et pot colpejar o succionar.**

Si et cau alguna cosa a les vies, no intentes mai agafar-la per molt valuosa que siga. És molt perillós. **Demana sempre ajuda al personal de l'estació.**

CLAUS PER A ESTAR SEGURS EN ELS ESPAIS FERROVIARIS

En les estacions i altres entorns ferroviaris, camina, **no córregues mai**. Són espais en els quals hi ha riscos i pots caure o fer caure algú.

En les estacions **evita portar els auriculars o abaixa el volum**, i procura **no usar els dispositius electrònics.** Així podràs estar alerta i escoltar els missatges informatius i d'advertència. Açò és encara més important quan vas a creuar les vies, ja que **és imprescindible escoltar el tren.**

No et faces mai selfies en la vora de l'andana: pot ser molt perillós.

No prengues dreceres. **És perillós creuar les vies del tren**.

Els trens poden vindre des de qualsevol direcció, de qualsevol de les vies i en qualsevol moment.

En els **encreuaments entre andanes** i en els **passos a nivell: para't, mira als dos costats, escolta i pregunta't si és segur creuar.**

Els trens no sempre passen a la mateixa hora. Poden passar inclús si no estan programats. Per això és important estar en les zones en què no hi ha riscos.

Tin precaució.

ORIENTACIONS PEDAGÒGIQUES PER ALS PROFESSORS

L'objectiu general és fomentar la participació activa i la reflexió dels alumnes sobre qüestions de seguretat entorn dels trens, i facilitar així que prenguen **decisions segures en situacions de risc.**

El professor ha d'ensenyar als estudiants quins són els riscos reals dels espais on hi ha trens, i els ha de fer reflexionar sobre com s'han de mantindre segurs.

Després de llegir la guia, es proposa:

1 Crear un context per a parlar de la seguretat introduint conceptes bàsics d'infraestructura ferroviària i de seguretat. També es pretén conéixer les actituds dels alumnes sobre la seguretat en els espais on hi ha trens.

2 Que els estudiants reflexionen sobre els comportaments perillosos.

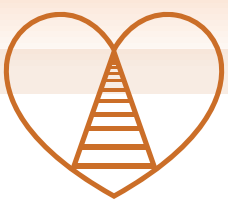
3 Introduir continguts sobre: riscos concrets dels trens; comportaments de risc en els voltants de llocs on hi ha trens; conseqüències dels accessos indeguts; influència de la pressió del grup; i comportaments segurs. Es proposa incloure continguts de seguretat vial ferroviària en activitats curriculars de ciències naturals, matemàtiques, llengua i literatura, ciències socials i educació artística.

Gràcies per la seua col·laboració!

Les imatges arreplegades en la guia han sigut cedides per ADIF, AESF, Fundación de los Ferrocarriles Españoles i Renfe o bé adquirides en bancs d'imatge amb llicència o llicències Creative Commons.

PARA'T,
MIRA,
ESCOLTA,
VIU!

Creuar
les vies

Disseny: www.uvebrand.com

NIPO: 796-21-003-X Edita: © Ministerio de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana - Secretaría General Técnica

Elaboració tècnica:
Secretaría Técnica:
Fundación de los Ferrocarriles Españoles

AESF Agencia Estatal de Seguridad Ferroviaria